

331.88.622.31 (471)

331.105.44 (480) K
KERTOMUSTyöväenliikkeen kirjasto-
Arbetarrörelsens bibliotek

Kertomus

Suomen Kivityöntekijäin liiton toiminnasta v. 1911.

Vuosi 1911 on ollut toimintavuosi. Etenkin varsinaisella kiviteollisuuden alalla on ollut melkoinen työvoiman kysyntä. Tämä onkin antanut työntekijöille tilaisuuden asettamaan ehtoja millä työvoimaansa voivat myydä. Tämä pirteä yritteliäisyys saada korjauksi niitä monia epäkohtia kuin vielä ovat suurena rasituksena työntekijöille tämän ammatin alalla, jossa muutoinkin työnlaatu jo suuresti kuluttaa työntekijäin työvoimia, synnytti riitaisuutta, varsinkin Itä- ja Länsi-Suomessa, jotka muodostavat meillä pääosan kiviteollisuudesta. Vaikkakaan eivät tulokset olleet sellaisia, että ne olisivat kokonaan tahi suureksi osaksi poistaneet niitä puutteita kuin työntekijät ovat oikeutetut vaatimaan heille liiallisena rasituksena poistettavaksi, oli näillä tuloksilla kuitenkin suuri merkitys kiviteollisuuden palveluksessa oleviin työntekijöihin nähden. Saatiinhan ne paikkakunnat joissa varsinaisesti kiviteollisuutta suuremmin harjotetaan, työsopimuksilla järjestettyä, joissa lyheni työaika ja nousivat palkat, sekä mielivaltainen kohtelu rajotettiin, ja kun näissä riidoissa ei edes suuresti tarvittu rahallista jäsenten avustamistakaan käyttäen, on se tulos joka saavutettiin, voitoksi työntekijöille.

Sitä vastoin on lamaantumista yhteistoiminnassa ollut rakennusteollisuudessa. Voidaanpa sanoa, että työntekijäin edut monessa suhteessa ovat sen kautta huonontuneet, ja

**Suomen Kivi T. t.
Liiton**

Vaasan osasto. N:o 6.

331.105.44 (480) K KER

samanlaiseksi on myöskin laskeutunut vuolukiviteollisuus, joten kokonaisvaikutus kivityöntekijäin keskuudessa ei ole saanut sellaista keskitettyä yhteisvoimaa ettei olisi vielä paljon toivomisen varaa.

Käykäämme katsomaan yksityiskohtaisemmin.

Työriidat.

Jo edellisenä vuotena kävivät työolot säännöttömiksi Itä-Suomessa. Sentähden olikin riitaisuus yhä jatkuvana ilmiönä. Milloin sen vaikutus kävi työläisille sietämättömäksi, syntyi töiden seisautuskin. Kun työväen asema kävi näin epävarmaksi, päätettiin sitä lähteä poistamaan. Työsopimus katsottiin sen poistavan, ja tämän valmistus tulikin pääasiassa Antrean osaston huoleksi. Ehdotus työsopimukseksi oli liittotoimikunnan ja S. Ammattijärjestön toimikunnan hyväksyttävänä huhtikuun lopulla ja toukokuun alkupäivinä jätettiin ehdotus kaikille niille työnantajille jotka omistavat kivilouhimoja Antrean, Jääskén ja Lappeen pitäjissä. Vastausta vaadittiin toukokuun 14 päivään, sekä jos eivät ehdotustamme voi sellaisenaan hyväksyä, antaantuisivat yhteiseen sovitteluun niistä kohdista joista on erimielisyyttä. Jo aikaisemmin alkoi riidat Itä-Suomen Graniitti o.-y:n louhimoilla. Helmikuussa syntyi työnseisaus Kissamäen louhimolla tilinmaksun tähden. Siellä miehet päättivät hakea palkkojaan oikeuden kautta. Antrean louhimolla tuli työnseisaus samoista syistä ja työt eivät alkaneetkaan ennenkuin sopimus oli saatu. Urakoitsija M. Grigorjeffin louhimo myöskin joutui samaan asemaan ja työläiset ryhtyivät työpalkkain uloshakuun kuvernöörinviraston kautta. Näin seisoi jo melkoinen osa työmaista ennen varsinaista lakon alkamista.

Kun määräaika oli kulunut, jolloin meidän piti saada varmuus siitä jos sopimusehdotuksemme hyväksytään tahi suostutaanko yhteiseen sovitteluun niistä kohdista kuin työnantajat haluavat, niin pyydettiin vastausta mihin tuloksiin he ovat ehdotuksemme johdosta tulleet. Koneellinen kiviveistämö osakeyhtiö ja Itä-Suomen Graniitti osakeyhtiö antoivatkin vastineen, että ehdotuksemme on yksipuolinen, minkä

vuoksi eivät voi sitä hyväksyä. Eivätkä sanallakaan vastanneet siihen, ovatko halukkaita yhteiseen neuvotteluun niistä kohdista joihin muutosta haluavat. Venäläinen graniitti-, marmori- ja rakennusteollisuusosakeyhtiö antautui sovitteluun. Tulos olikin, että sopimus allekirjoitettiin 15 päivänä toukokuuta. Samana päivänä kirjoitti myöskin urakoitsija Hugo Kann Antrean osaston tarjooman sopimuksen alle nimensä.

Vielä kerran päätettiin tarjota sovitteluja Itä-Suomen Graniittiosakeyhtiölle ja Koneelliselle kiviveistämö osakeyhtiölle, joka tehtävä jäi allekirjoittaneen huoleksi. Koneellisen kiviveistämön konttorissa hra Vainio oli menehtyä ensiksi ja ihmetteli sitä, että allekirjoittanut hänelle muka tuntemattomana pyrki sekaantumaan hänen ja hänen työmiestensä välisiin asioihin. Sovittelut kuitenkin alettiin Viipurissa ja päästiin näissä niin pitkälle, että riitaan jäivät työpäivän pituuden määrääminen, alimmat tuntipalkat ja osa poraushinnoittelua. Kun sovintoa ei saatu alkoi lakko 20 p:nä toukokuuta Antrean ja Jääsken pitäjissä sijaitsevilla louhimoilla. Kesäkuun 12 p:nä taas piti alkaa neuvottelut, vaan raukesivat nämä sentähden, että mitään takeita eivät työnantajat luvanneet siitä, voivatko suostua 9 tunnin työpäivään, joka on työntekijöillä välttämätön ehto. Kun tätä ei saatu ja kun lakon tähden työttömäksi jääneet voitiin heti sijoittaa töihin, julistettiin näiden yhtiöiden kaikki Itä-Suomessa sijaitsevat liikkeet lakkotilaan. Silloin saapui seuraava sovinnontarjous liittotoimikunnalle:

»Palattuani eilen matkoiltani sain tietää, että Te olette julistaneet kaikki työmaat lakkotilaan muka sen takia, että minä en ollut antanut Teille vastausta ajoissa. Väärinkäsitysten välttämiseksi saan ilmoittaa, että minä olin tilaisuudessa vasta 5 p:nä t. k. esittämään asian yhtiön johtokunnalle ja keskustelemaan hra Vainion kanssa johtokunnan päätöksestä t. k. 10 p:nä.

Tähän oheenliitän otteen johtokunnan pöytäkirjasta. Otteen 1 §. Päätettiin suostua työehtosopimukseen, jonka ins. Huuri työväen edustajain kanssa yhdessä oli valmistanut

kokouksessa 24 p:nä viime kesäk. — Työpäivän pituus päätettiin lyhentää 9-tuntiseksi 1 p:stä huhtikuuta 1912.

Koht. pyydän saada tietää, milloin voimme välisen sopimuksemme allekirjoittaa.

Kunnioittaen :

Aleksanteri Huuri.»

Heinäkuun 19 p:nä lopullisesti sopimus hyväksyttiin ja allekirjoitettiin meidän Antrean ja Lappeen osastojen sekä S. Tehdas- ja sekatyöväenliiton Antrean osaston puolesta sekä toiselta puolen Itä-Suomen Graniittiosakeyhtiö ja Koneellinen kiviveistämö osakeyhtiö. Sopimus on voimassa v. 1913 toukok. 1 p:vään ja sisältää Antrean, Jääskén ja Lappeen pitäjässä sijaitsevat kivilouhimot.

Lakko kesti 59 päivää, päättyi työntekijöille täydellisellä voitolla.

Alimmat tuntipalkat tulivat: kivenhakkaajille 70 p., porareille 65 ja rusnareille 40 penniä. Sitäpaitsi saatiin useissa tärkeissä kohdin prosenttia tahi muita ehtoja työoloihin sekä ruokailuhuoneet. 9 tunnin työpäivä otetaan käytäntöön 1 p:nä huhtik. 1912. Näin saatiin lyhin työpäivä Viipurin ympäristöön järjestetyksi sekä muutkin työehdot järjestettyä.

Uudessakaupungissa ja sen ympäristössä voimassaoleva sopimus sanottiin irti meidän puolelta sekä esitettiin uusi ehdotus työehtosopimukseksi. Vaatimuksena olivat muuttamiin osiin hakkaajain hinnottelu tariffissa korotus, porarien ja sekatyöntekijäin alimman tuntipalkan korotus, lauantaina ja juhlain aattona työajan lyhennys, sekä yli- ja pyhätyölle prosentit. Sovittelut alkoivat määräaikana ja niissä saatiin yksimielisyys, joten entisen sopimuksen lakkaamispäivänä 15 p:nä kesäkuuta allekirjotettiin uusi sopimus Finska Stenindustri Aktiebolagetin kanssa. Uusi sopimus on voimassa v. 1913 kesäkuun 15 päivään. Työaika lyheni 3 tuntia viikossa. Ylityölle lasketaan 50 ja pyhätyölle 100 % korotus. Alimmat tuntipalkat nousivat riitakohdissa 5 penniä tunnille.

Hangon Graniitti o.-y. ei suostunutkaan sopimusta allekirjoittamaan, vaan esitteli muutoksia heihin nähden. Tätä

riitaa kesti syyskuun 2 p:vään jolloin allekirjoittaneen välityksellä sopimus allekirjoitettiin Hangossa. Tämän sopimuksen alaisena keskimäärin työskenteli noin 300 miestä riidan aikana.

Hyvinkään lakko. Hyvinkään osaston ja Hyyppärän kivilouhimon omistajan J. E. Heleniuksen välillä v. 1908 tehty sopimus sanottiin irti työntekijäin puolelta sekä jätettiin Heleniukselle ehdotus uudeksi sopimukseksi, jossa tahdottiin palkankorotusta ja työpäivän lyhennystä. Helenius ei antaantunut sovitteluun, joten työt seisahtuivat 1 p:nä kesäkuuta ja ne kuin eivät lakanneet töistä eroitti työnantaja. Tämän jälkeen saapui Heleniukselta kirjelmä liitolle, jossa vakuutti että rikkureista ei ole pelkoa, sillä hän alkaa työt ensi keväänä koneiden avulla. Vielä sanoi kokeilevansa onko liitto marxilainen tahi reformistinen, jonka hän näkee kun suostuu liiton kanssa sovitteluun kesäk. 17 päivänä. Tätä tilaisuutta ei kuitenkaan tullut, sillä jo 7 p:nä sai liitto toisen kirjelmän Heleniukselta, jossa sanoo neuvotelleensa ammattiosaston miesten kanssa ja koska eivät luovu palkankorotusvaatimuksistaan 55 pennistä, niin ei hän enään koskaan tule sopimusta tekemään, jo ennemmin ilmoittamansa sovittelut liiton kanssa ovat niinmuodoin peruutetut. Tämän jälkeen alkoi Helenius värvätä rikkureja, joita on saanutkin etenkin Hämeenlinnasta. Lakon tehneet taas sijoittautuivat töihin muualle, hajaantuen mikä minnekin työetsintään. Avustusta on vähässä määrin tarvittu joskus käyttää. Noustun tämä avustus muutamaa sataan markkaan kokonaisuudessaan.

Syksyllä taas tarjottiin sovitteluja, jota varten lähetettiin Heleniukselle kirje syysk. 28 p:nä, jossa ehdotettiin, että saadaksemme rauhalliset työolot, joista kieltämättä olisi hyötyä hänellekin, pidämme suotavana yhteisen sovittelun kautta saatavaa sopimusta, jolla työrauha tulisi taatuksi ja molemminpuolin voitaisiin siihen tyytyä. Helenius antoi vastineen että hän erehtyi kesällä. Luuli lakon olevan, vaan sitä se ei olekkaan, sillä hän on saanut tarpeeksi asti työvoimaa ja kun ei nyt tarvitse työvoiman lisäämistä on hänen tarpee-

tonta ryhtyä meidän kanssa neuvotteluun sovinnon aikaansaamisesta, jonka tähden kiittää tarjouksesta. Hyvinkään osasto on myöskin ollut sitä mieltä, että lakkoa ei lopeteta koska sen kautta ei saada liiton jäsenille työtä. Lakko jäi jatkumaan yli vuoden ja työt käyvät vaikkapa heikostikin rikkuriarmeijalla.

Täkterin osaston työriidat. Huhtikuun alkupäivinä syntyi riita työpalkkain pienuudesta Ingossa, urakoitsija Johanssonin työmiehet vaativat tuntipalkkojaan korotettavaksi 50 penniin tunnilta ja vähempi ammattitaitoisille 40 pennin tuntipalkka. Vastausta vaativat 6 p:vään huhtikuuta. Kun tähän päivään ei vastausta tullut, eikä Johansson suostunut, tarjoutui osaston luottamusmies sovittajaksi, johon Johansson suostuikin. Työt seisoivat muutamia tunteja, sillä välin kuin kirjallinen sopimus saatiin, jossa Johansson suostui työntekijäin vaatimuksiin. Palkat nousivat tämän sopimuksen kautta 10 penniä tunnille.

Inkoossa sijaitseva Solbergin Granit osakeyhtiö saatiin nostamaan työpalkkoja edellisenä vuotena, vaan ei saatu kirjallista sopimusta. Kuitenkin kirjelmässään yhtiön johtaja J. Kurikka jo silloin vakuutti, että hänenkin mielestään tämä korotus on perin kohtuullinen. Sitä ei se luultavasti kuitenkaan ollut, koska vähitellen alettiin polkea näitä palkkoja alaspäin. Tätä estääkseen ryhtyi osasto valmistamaan työehtosopimusta, joka liiton ja Ammattijärjestön puolelta hyväksyttynä jätettiin tälle yhtiölle huhtikuulla. Monien neuvottelujen jälkeen allekirjoitettiin sopimus kesäkuun 28 p:nä, jossa saatiin mielivalta rajoitetuksi työsopimuksen määräyksillä ja hinnoittelu (tariffi) töistä. Alimmat tuntipalkat tulivat: kivenhakkaajan 58, porarin ja meislaajan 54, rusnarin joka enempi kuin kaksi vuotta on ollut kivityössä 40 ja vähempi kuin kaksi vuotta olleille 38, kraana-, maa- ja sekätöissä 30 penniä. Sopimus on voimassa v. 1913 toukuun 1 p:vään. Irti sanottava 60 päivää ennen päättymispäivää, muutoin on voimassa yhden vuoden kerrallaan eteenkinpäin.

Työriitoja Helsingissä. Helsingin Graniittiteollisuus-osakeyhtiö ei voinut suorittaa työpalkkoja siten kuin työ-sopimus määräsi, vaan ilmeni epäsäännöllisyyksiä ja heinä-kuun 15 p:nä jäi suuri joukko työmiehiä ilman tiliä, näistä suurin osa oli Venäjän valtiolle kuuluvissa töissä Santa-hamissa ja toinen osa eri rakennuksilla kaupungissa. Työt seisotettiin kokonaan kun eivät vielä 17 päivänäkään voi-neet tiliä maksaa. Työstä lakkasi 160 miestä, joissa oli järjestyneitä ainoastaan 30 vaiheilla, venäläisiä 33, loput jär-jestymättömiä. Tämä joukko kääntyi suoraan allekirjoitta-neen puoleen, joka suostuikin välittäjäksi asiassa sekä lupasi valvoa heidän etujaan jos vaan liittyvät ammattiosastoon. Suomalaisista liittyikin suuri osa ja venäläiset kaikki *). Nyt vaadittiin tiliä ja odotusajalta palkkaa siten, että niin monta päivää kuin itsekukin on tiliään odottanut, luetaan se hänen hyväkseen kuten olisi työssä ollut. Lopulta oli asia osas-tojen huolena ja tätä sopimustakaan ei yhtiö olisikaan mie-luisesti täyttänyt, vaan peläten kustannuksien suurenevan suo-ritti lopultakin palkat sekä tässä asiassa syntyneet muut ku-lungit, yhteensä yli kolmetuhatta markkaa. Syyskuussa taas tuli riita Santahaminassa sen johdosta, että yhtiö ei noudat-tanut Helsingin palkkasopimusta ja kun työmiesten kulku Santahaminaan tapahtui laivatietä, ei yhtiö toimittanut tätä niin, että miehet pääsisivät pois aikanaan. Yhtiö selitti ei vaativansa pitempää työpäivää, vaan saisivat miehet odottaa siksi kuin laiva saapuu. Tästä tuli lakko taaskin ja yhtiön täytyi taipua järjestämään laivakulku siten, että työmiehet lakattuaan työstä k:lo 5 i. p. pääsivät lähtemään kotiaan, samoin täytyi noudattaa muitakin sopimuksen määräyksiä.

Bergön osasto joutui riitaan katukiven hakkaushinnoista. Marraskuun alkupäivinä annettiin määräys hakata n. s. Var-sovan kiviä. Hangon Granitin puolelta joka omistaa mai-nitun louhimon, tarjottiin 19 markkaa neliösyleltä. Tämän johdosta oli sovitteluja, joissa hinnat nousivat useassa la-

*) Myöhemmin ovat jo tippuneet pois osastoista.

jissa. Ei kuitenkaan siihen määrään kuin työntekijät vaativat. Tästä huolimatta ja työrauhan säilyttämiseksi päättivät nupunhakkaajat ainakin toistaiseksi jatkaa töitä yhtiön tarjoomilla ehdoilla, koska tärkeimmän kohdan, nimittäin Varsovan kivien yksinomaan hakkaamisen yhtiö suostui järjestämään niin, että ne kuin haluavat saavat sitä tehdä. Joulukuun 7 p:nä saapui yhtiön johtava insinööri Bergön saarelle ja vaati tehtäväksi 3 vuoden sopimuksen miesten kanssa, että näillä nyt hänen tarjoomillaan ehdoilla töitä tehdään. Kun tähän eivät työntekijät suostuneet sanottiin heidät irti työstä 14 päivän kuluttua. Irtisanominen koski nupunhakkaajia, luvultaan 45 miestä. Tätä irtisanomisaikaa ei kuitenkaan yhtiö jaksanut odottaa, vaan antoi työnjohtaja Anttilan kautta seuraavan tiedonannon:

Työriitamme sikäläisten katukivenhakkaajain ja o.-y. Granitin välillä täytyy raueta sikseen, koska näyttää siltä, ettei ostaja voi ratkaisua kauemmin odottaa. Hakkurit saavat siis edelleenkin jäädä työhömmе ja hakata muita kyseessä olleita kiviä.

Insinööri Helenius.

Tämä yhtiön peruutus ei työntekijöitä tyydyttänyt, vaan jättivät he silloin oman työsopimusvaatimuksensa kirjallisesti sekä ilmoittivat pitävänsä kiinni yhtiön määräämästä irtisanomispäivästä. Lakko alkoi 21 p:nä joulukuuta, johon otivat osaa kaikki tämän louhimon nupunhakkaajat, luvultaan 45 miestä.

Työpalkkain pidättämisiä ja sopimusten rikkomisia.

Uudenkaupungin osaston puolesta vaadittiin sovinto-oikeuteen Suomen kiviteollisuus osakeyhtiö sen johdosta, että vastoin sopimuksen tarkoitusta yhtiö pidatti työpalkkoja muutamilta miehiltä. Tämä pois veto oli 75 markkaa ja sanottiin otettavan rinnan räppimisestä, joka todellisuudessa oli siten, että miehet alkoivat uudesta paikasta kiven irtioton,

jossa aluksi ansaitsivat huonosti. Lopulta parantui ja oli irtiammuttua kalliota miehillä, josta nyt olisivat helpolla saaneet määrättyjä kivilajeja. Yhtiö näkikin nyt parhaaksi käskä miehet muihin töihin niin että yhtiölle jäisi tässä ilmaiseksi tämä tehty työ. Niin kävikin. Sovinto-oikeus tulkitsi, että yhtiöllä oli oikeus näin menetellä. — Ja tosiaankin tuli erehdys osastolle, sen kun piti hakea hyvitystä siten, että yhtiö ei saa heidän kesken jättämäänsä kivienottoa kokonaan omistaa ennenkuin on heidät lunastanut eroon tahi korvannut heille sen työn joka heillä oli tehty. Tätä lakijuristin temppua puuttui rehellisiltä työmiehiltä.

Helsingin osastot antoivat haasteen sovinto-oikeuteen osuuskunta »Kivelle» marrask. 1 p:nä sen johdosta, että mainittu osuuskunta oli käyttänyt suurempia poria väliporina kuin sopimus määrää, eikä kuitenkaan ole maksanut isoille porille määrättyä hintaa. Osuuskunta suostui maksamaan palkkaerot ja osaston kulut yht. 120 mk. ilman sovinto-oikeutta.

Osuuskunta »Louhi» (H:gissä) kieltäytyi maksamasta lupamaansa urakkahinnan mukaan perusmuurityöstä. Työntekijät antoivat haasteen raastuvanoikeuteen jossa miehet voittivat. Riidassa oli 994 markan summa.

Suomen Kiviteollisuus osakeyhtiö kieltäytyi noudattamasta urakkasopimusta fasaadin kiinnipanossa Helsingissä. Miehet lakkasivat töistä ja hakivat pidätettyjä palkkojaan 289 mk. raastuvanoikeuden kautta. Oikeus tuomitsikin pidätetyt palkat maksettaviksi sekä kuluja 50 mk.

Antreassa jätti Hugo Kann miehet ilman tiliä ja pakeni Venäjälle. Työmiehet hakivat työpalkkojaan oikeudellista tietä. Samoin rikottiin siellä voimassa olevia sopimuksia syyskuulla, tilin myöhästymisellä, josta osasto antoi varoituksen. Tästä huolimatta uusiintui entistä suurempana sopimuksen rikkominen. Graniitti-, marmori- ja rakennusosakeyhtiön puolelta. Yhtiö on haastettu sovinto-oikeuteen. Asia ei ole vielä päättynyt.

Kymin tehtaalla koskenperkaustöissä on riittäviä olut, ja on miehiä joutunut pois töistäkin sen tähden, että ovat puolustaneet omia sekä työtoveriensa etuja.

Solbergin louhimolla oli myöskin sopimuksen voimaan tultua riitaa, sillä vanha tapa ei tahtonut hevillä jäädä pois. Vähitellen kuitenkin oppivat sopimusta noudattamaan kun ammattiosasto on usein muistuttanut.

Useita pienempiä riitoja ja myöskin voimassa olevain sopimusten rikkomisia on tapahtunut, vaan niistä ei ole liitolle erityisesti ilmoitettu.

Matkat.

Kuluneella vuodella on tehty seuraavat matkat: Lappeenranta 1, Tani 1, Riihimäki 2, Hyvinkää 1, Täkter 3, Antrea 3, Tainionkoski 1, Enso 1, Tammisuo 1, Talikkala 1, Viipuri 1, Sorvali 1, Lahti 1, Uusikaupunki 1, Turku 1, Pulsa 2, Voikka 1, Kuusankoski 1, Kotka 1, Mikkeli 1, Kuopio 1, Kajaani 1, Hanko 1, Bergö 1.

Näiden matkojen tarkoitus oli työriitin sovitus sekä käytännöllisten ohjeiden antaminen osaston toimissa ja työriidoissa, kuin myöskin valistustyön tekeminen puheiden ja esitelmien kautta.

Kun pienempi osa osastoja, etenkin Häme ja Pohjanmaa, jäivät käymättä, niin johtui se siitä, että ei näissä tapahtunut mitään suurempia syitä, jotka olisivat velvoittaneet kustantamaan sinne matkustamisen. Tosin muutamista näistäkin osastoista saapui toivomuksia, vaan arvelivat ne samalla, että eivät välttämättömästi vaadi, josta syystä liittotoimikunta jätti ne seuraavaan vuoteen.

Kokouksia. Liittotoimikunta on kuluneella vuodella koontunut 28 kertaa. Kokouksiin ovat toimikunnan jäsenet ottaneet osaa seuraavasti: Koivula 26, Majanen 25, Nieminen 26, Mäkinen 24, Salmela 24, Talvio 23, Lipsanen 10, Virtanen 4, Rissanen 1 ja allekirjoittanut 27 kertaa. Liitto-

toimikunnan virkailijoina ovat V. Koivula puheenjohtajana, K. Salmela rahastonhoitajana ja allekirjoittanut sihteerinä.

M. Rissanen joka oli puheenjohtajana, ilmoitti tammi-kuun 5 päivän kokouksessa luopuvansa puheenjohtajan toimesta, eikä saapunut enään kokouksiin, joten liittotoimikunta katsoi sääntöjen määräyksen mukaan hänet eronneeksi.

Maaliskuun 25 päivän kokoukseen kutsuttiin lisäjäsenet Puustinen Viipurista, Salmela Hangosta, Koskinen Malmilta, ja Aalto Tampereelta (valittu Einon tilalle). Tässä kokouksessa oli käsiteltävänä kysymys työttömyys- ja sairausrahastosta ja sen käytäntöön saattamiseksi edustajakokouksen päätöksen mukaan. Keskusteltiin vielä apurahaston täyttämisestä, koska se oli laskeutunut edellisen vuoden taisteluissa alle säännöissä määrätyn alimman määrän. Ylimääräistä veroa ei kuitenkaan asetettu, koska katsottiin jäsenien olevan vastenmielisiä sitä nyt suorittamaan, ja kun luultiin saatavan kassa nousemaan määrättyyn suuruuteen ilman ylim. veroa, kunnes sitä taas tarvitaan käyttöä.

Menettelytapa oli tarkan harkinnan alaisena etenkin työriidoissa, sillä tässähän usein oma in jäsentenkin puolelta ilmenee vastenmielisyyttä. Päätettiin että edelleenkin on samaa varovaisuutta noudatettava, sekä samanlainen järjestävä puoli kuin nyt on otettu käytäntöön työtaisteluun lähtiessä. Edelleenkin noudatetaan samaa varovaisuutta. Tietojen saanti kivityöntekijäin palkkasuhteista eri ammasteissa ja eri paikoilta sekä tapaturmista, työttömyydestä ja järjestäytymisestä pidettiin tärkeänä, joten liittotoimikunnan on tehtävä kyselykaavat, joihin osastot vastaavat ja liittotoimikunta siten saa näistä tietoja.

Oli vielä kysymyksessä Viipurin osaston syytös liittotoimikuntaa vastaan, joka pidettiin nyt Kotkan kokouksen jälkeen jo tarpeettomana, koska liittotoimikunta on menetellyt päätösten ja sääntöjen mukaisesti.

Kirjevaihtoa.

Kuluneella vuodella on osastoille y. m. lähetetty 715 eri lähetystä, sisältäen neuvoja, tiedonantaja, S. Ammattijärjestön kirjeitä y. m.

Liiton kokoonpano.

Entisten lisäksi on perustettu Riihimäen osasto n:o 30 helmik. 20 p., Pulsan osasto n:o 36 elok. 13 p:nä, Kemiön osasto n:o 22.

Mikkelin osasto joka oli kuolleessa tilassa, nousi toimintaan, vaan muutaman kuukauden toimittuaan lakkasi jälleen, vieläpä niin heikkona, että ei loppuselvitystä ole antanut.

Savonlinnan osasto joka pitemmän ajan on sairastanut, lakkautti kokonaan toimintansa vuoden lopussa. Varat rahaa 1 mk. 85 penniä sekä kirjallisuus ovat liitolla talletettavana jos osasto määräajan kuluessa alkaisi toimintansa uudestaan.

Osastoja vuoden lopussa oli 35 ja niissä jäseniä: kokomaksavia 1,074, puolimaksavia 105 sekä jäsenverosta vapautettuja 17 eli yhteensä 1,196 jäsentä. Uusia jäseniä tuli kuluneella vuodella 775, jäsenyydestä poistui 546, joten vuosien 1910 ja 1911 eroitus on viime vuoden lopussa 236 jäsentä, joka oli lisäyksenä edellisen vuoden jäsenlukuun. Osastottain jäsenluku ja sen vaihtelevaisuus y. m. näkyvät talussa.

Kirjallisia sopimuksia työnantajain kanssa on 13 osastolla, joiden alaisina työskentelee suurin osa liittomme jäseniä; sitäpaitsi on muutamilla osastoilla keskinäisiä sopimuksia, joiden kautta koettavat vastustaa työehtojen huonontumista keskinäisen kilpailun kautta. Kuluneella vuodella astui voimaan 4 sopimusta joissa on 5 osastoa tekijänä sekä kaksi joista ei riitä vielä ole päättynyt, vaan jäivät lakot jatkumaan tälle vuodelle. Varsinaisella rakennusteollisuuden alalla oleville jäsenille ei ole mitään parannuksia saatu eikä niiden puolesta ole esiintynyt vaatimuksiakaan.

Edelleenkin näyttää markkinat, etenkin ulosviennissä olevan suotuisat kiviteollisuudessa, joten yhä enempi pitäisi juuri silloin saada työehtoja korjatuksi ja vieläpä varmennetuksi kirjallisten sopimusten kautta huonomman ajan varalta. Sillä nekin tulokset kuin on saatu, eivät ole runsaita, jopa monen jäsenen ja etenkin ei-jäsenten taholta pidetään niitä vähäpätöisinä. Toisin kuitenkin työnantajat laskevat,

sillä heidän sisunsa jo pursuu, saadakseen riistää pois niitä etuja kuin työntekijöille on täytynyt luovuttaa, joten alkavakin vuosi tulee olemaan kivityöntekijöille taisteluvuosi. Siksi pä varustautukaamme puolustamaan entisiä ja uusia etuja valloittamaan.

S. Kivityöntekijäin liittotoimikunnan puolesta:

J. Pietikäinen.

Luottamusmies.

Osastojen toiminta.

Helsingin osasto n:o 1:den toiminta kuluneella vuodella on ollut vilkasta; jäsenluku on noussut, niin että vuoden lopussa oli täysin jäsenmaksunsa maksaneita 110 ja osittain 18 eli yhteensä 128. Osastolla oli 21:nen toimintavuosi.

H:gin osastolla n:o 2 oli 13:sta toimintavuosi. Toiminnassa on ollut väsymystä ja jäsenet vähälukuisesti ottaneet osaa kokouksiin. Sairaustapauksissa y. m. on jäseniä avustettu 263: 70. Muita avustuksia liiton ulkopuolelle 60: —. Liitolle tulevata työttömyysrahastoa varten on myönnetty 75 mk. Kuukausikokouksia oli 11 ja toimikunnan kokouksia 18. Jäsenluku on ollut 120 vaiheilla, vaan vuoden lopussa ainoastaan 71.

Viipurin osaston toiminta on ollut elpymään päin. Jäseniä 44, joista kuitenkin täysin maksaneita vaan 26. Kokouksia 11. Osasto joutui välillisesti itä-Suomessa oleviin kivityöntekijäin lakkoihin osalliseksi, jopa oli pakotettu julistamaan Koneellisen kiviveistämö-osakeyhtiön tehtaan kannatuslakkoonkin. Avustuksia liiton ulkopuolelle on tehty 45 mk. Liiton ehdottama työttömyys- ja sairasrahasto on

päätetty hyväksyä, jota ennen on vastustettu. Liiton kanssa on ollut riitaa Seppälä-jutusta, vaan vuoden lopussa se jo oli laimentunut.

Kotkan osastolla on ollut kokouksia 8, toimikunnalla 18 ja yleisiä kokouksia kivityöntekijöitä varten 3, joissa on ollut kysymyksinä: Miten parhaiten saadaan kivityöntekijäin toiminta järjestetyksi niin, että kaikki paikkakunnan kivityöntekijät sen hyödyn kannustamana liittyisivät liiton jäseniksi. Jäsenluku oli vuoden lopussa 22.

Hangon osaston toiminta on ollut hiljaista ja suuri osa kivityöntekijöistä eivät ole suvainneet osaston toimista mitään puhuttavan vielä vähemmin ottaa siihen osaa. Kokouksia oli 7 ja toimikunnalla 12, joissa osaston sisäiset asiat ovat olleet kyseessä enemmän kuin ulkonaiset. Vuoden lopussa on kuitenkin vähän jo toiminta vilkastunut.

H:gin osaston n:o 8 toiminta on ollut vilkkaampaa kuin edellisellä vuodella. Kokouksia 12 ja toimikunnalla 14. Jäseniä oli vuoden varrella toista sataa, vaan vuoden lopussa ainoastaan 85 ja niistä täysin jäsenmaksunsa maksaneita 68.

Uudenkaupungin osaston toiminta, joka kävi edellisen vuoden lopussa jo kovin laimeaksi; vilkastui kuluneena vuotena. Jäsenluku tuli kahdenkertaiseksi ja tämän toiminnan pirteys antoi aiheen työehtosopimuksen uusimiseen, joka saatiinkin ilman suurempaa riitaa; sen kautta parantuivat työhdyt ja viikon työtuntien luku väheni.

Antrean osasto, joka on Itä-Suomessa olevista osastoista toiminut parhaiten oli kuluneenakin vuotena pirteässä toiminnassa. Enemmän kuin toisten edellytti tämän osaston toiminta niihin työntekijöille saatuihin voittoihin, joita viime vuoden lakossa saavutettiin. Kokouksia: varsinaisia kuukausikokouksia 12, ylimääräisiä 20 ja toimikunnan 20, yhteensä 52. Osaston jäsenluku vuoden alussa 61, vuoden lopussa 107. Niistä täysinmaksaneita 90, osittain 17.

Savonlinnan osaston toiminta oli koko vuoden kovin huonoa ja joulukuulla lakkautti se kokonaan toimintansa.

Kuopion osaston toiminta on myöskin ollut vilkkaampaa ja jäsenluku lisääntynyt 3 jäsenellä. Kokouksia yhteensä 17:sta.

Talikkalan osaston toiminta on ollut laimeata, johon osaltaan on vaikuttanut se, että osaston virkailijat ovat työansioden vuoksi olleet toisilla paikkakunnilla. Osaston jäsenluku nousi kesäkuukausina, vaan vuoden lopussa taas laski, niin että jäseniä oli vuoden lopussa 53, joista täysin jäsenmaksunsa maksaneita 32. Kokouksia on ollut osastolla 10 ja toimikunnalla 10. Huveja pidetty 3.

Sorvalin osasto on jäsenlukunsa pienuudesta huolimatta koittanut voimainsa mukaan seurata ammatillisia ilmiöitä ja työläisten suhtautumista niihin. Siinä tarkoituksessa on pidetty 7 kokousta ja 1 yleinen keskustelukokous. Vuoden lopussa oli jäseniä 6.

Sortavalan osaston toiminta on ollut kerrassaan heikkoa. Jäsenet, joita on ollut 7, eivät ole saaneet juuri mitään vaikutusta, jonka kautta olisi saatu työehdoissa mitään korjausta. Toivovat aikaa parempaa.

Riihimäen osasto alkoi toimintansa vuoden alkupuolella ja olikin se alussa pirteämpää, vaan syyspuolella on tullut keskinäistä riitaa ja muutoinkin lamaantumista.

Bergön osaston toiminta oli vuoden alkupuolella laimeaa, vaan syksymyrskyt nostivat näiden saaristolaisten miellet, jopa siihen määrin, että nupukivenhakkaajat ryhtyivät tais-teluun työehtojensa puolesta, joita aijottiin tehdä huonommaksi vaikka jo kyllin huonoja olivatkin. Tämä antoi innostusta. Melkein kaikki tulivat osaston jäseneksi mitä tämän saaren kivilouhimolla olikin.

Lahden osaston toiminta alkuvuodesta oli vilkasta, sillä venäläisten kasarmien rakennustyöt lisäsivät töitä, ja kun näissä oli ainaiset riitaisuudet työpalkkain epäsäännöllisestä maksusta, niin se pitikin työntekijöissä yhteistoimintaa yllä. Loppupuolella toiminta jonkun verran on laimentunut nähtävästi siitä, että töitä oli paikkakunnalla vähänpuoleisesti.

Täkterin osaston toiminta vilkastui kuluneena vuotena pirteäksi, jonka kautta se saavuttikin työehtosopimuksen ja erään urakoitsijan kanssa sopimuksen ilman suurempaa työnsaasta. Näiden kautta parantuivat työehdot työläisille. Osaston toimintaa on suuresti vaikuttanut kokoushuoneen puute, sillä riitaisuuden kärjistyttyä kiellettiin yhtiön huoneissa kokousten pitäminen. Vuoden lopulla osaston toiminta laajennettiin siten, että se toimii kahtena piirinä, toinen Sonasundin ja toinen Solbergin louhimolla.

Lappeenrannan osaston toiminta oli vuoden alusta reipasta ja tämän osaston kautta oli toimintaa myöskin Tanin ja Pulsan louhimoilla. Kesällä tuli näille louhimoille erityinen osasto vaan kun paikkakunnalla oli töitä vähän herpaantui toiminta myöskin. Osasto otti osaa itä-Suomessa olevaan kivityöntekijäin taisteluun. Kokouksia on ollut yhteensä 17. Jäsenluku vuoden alussa oli 36 ja lopussa 20.

Suomen Kivityöntekijäin liiton tilit
1 p:stä tammik. 1911 31 p:vään jouluk. 1911.

Tuloja:

Kassasäästö vuodelta 1910	282: 92	
Jäsenveroja	7,718: 53	
Ylimääräistä veroa	5,218: 14	
Sisäänkirjoitusta	652: —	
Otettu pankista	100: —	
Tavaratililtä	76: 10	
Maksetuista lainoista	270: —	
Korkotililtä	228: 76	
Kirjatililtä	4: 50	
H:gin Kivityöntekijäin sovittelukom.	25: —	
Edustajakokouksen kuluja	34: 36	
		<hr/>
	Smk. 14,610: 31	

Menoja:

Ammattijärjestölle maksettu:

Jäsenveroja	1,556: 10	
Ylimääräistä veroa	4,983: —	6,539: 10
Viety pankkiin		2,572: 26
Maksettu palkkoja ja palkkioita		2,155: 50
Kulunkitili:		
Postikuluja kirjevaihdosta	134: 79	
Kanslian vuokra	60: —	
Matkakuluja	246: 70	
Painatus y. m. kuluja	373: 88	815: 37
		<hr/>
		Siirto 12,087: 23

	Siirto	12,087: 23
Tavaratilille		116: 50
Annettu lainaksi		135: —
Lakkoavustuksiin		308: —
Kalustoon		25: —
Kansainv. kivityönt. siht.		45: —
Tyött.- ja sairausaputil. siirr. pankkiin		80: —
Kassa säästö vuodelle 1912		1,818: 58
	Smk.	14,610: 31

Tiliasema 31 p:nä jouluk. 1911.

Varat:

Rahaa Kassa tilillä	1,818: 58	
» Pankkitilillä	5,344: 35	
» Lainana	10: —	7,172: 93
Kalustoa eri luettelon mukaan	84: 63	
Tavaraa » » »	537: 12	
Kirjoja » » »	25: 90	
Työttömyys- ja sairasapur. tilillä.	80: —	
	Smk.	7,900: 58

Velat:

Liiton omaisuus:

Apurahatilillä	7,172: 93
Työttömyys- ja sairausapurahan tilillä	80: —
Kalusto-, tavara- ja kirjatilillä	647: 65
	Smk. 7,900: 58

Liiton varat 31 p:nä jouluk. 1911	7,900: 58
» » 31 » » 1910	4,063: 86
	Siis lisäys 3,836: 72

K. Salmela.
Rahastonhoitaja.

Olemme tarkastaneet Suomen kivityöntekijäin liiton tilit vuodelta 1911 ja olemme huomanneet meille esitetyt tulot ja menotodisteet oikein kirjoihin viedyksi sekä tilinpäätös oikein tehty, samoin tänään laskemamme kassa sisälsi sen summan minkä kassatili osoittaa, joten ehdotamme liittotoimikunnalle ja rahastonhoitajalle täydellistä tilivapautta.

Helsingissä maalisk. 6 p:nä 1912.

H. Laukkanen.

K. Koskinen.

Osaston N:o	Paikkakunta	Jäsenluku								Sisäänkirj. maksut		Viikkomaks.	Työ			
		tull. jäseniä	pois jään.	lisääntynyt	vähentynyt	koko maks.	puol. maks.	vapaita	yhteensä				hakkaus		poraus	
										m.	p.	pää	alin	korkein	alin	korkein
1	Helsinki . . .	41	7	34	—	106	8	4	118	5	—	25	65	105	—	—
2	" . . .	24	38	—	14	68	1	2	71	5	—	25	—	—	65	80
3	Viipuri . . .	6	5	1	—	35	1	—	36	5	—	26	45	80	—	—
4	Kotka . . .	19	8	11	—	23	2	1	26	2	50	30	55	100	40	75
5	Tampere . . .	15	14	1	—	24	5	1	30	5	—	20	60	—	40	—
6	Vaasa . . .	14	14	—	—	53	2	—	55	—	—	28	—	—	—	—
7	Hanko . . .	19	—	19	—	51	1	1	53	3	—	27	—	—	—	—
8	Helsinki . . .	79	78	1	—	58	3	—	61	3	—	25	—	—	—	—
9	Uusikaupunki .	131	63	68	—	87	22	—	109	1	50	28	55	—	45	—
10	Antrea . . .	52	14	38	—	94	3	1	98	—	—	—	70	—	61	—
11	Hämeenlinna .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Turku . . .	1	10	—	9	39	1	—	40	3	—	30	60	75	45	60
14	Kuopio . . .	3	—	3	—	—	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—
15	Voikka . . .	8	3	5	—	19	—	—	19	1	—	20	—	—	30	35
16	Pietarsaari . .	3	7	—	4	15	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
17	Kajaani . . .	3	4	—	1	13	—	—	13	1	—	24	—	—	—	—
18	Kymi ja Kuus.	12	—	12	—	24	—	—	24	1	—	18	35	55	30	50
19	Hyvinkää . . .	3	13	—	10	25	—	1	26	1	50	25	50	60	50	60
20	Talikkala . . .	17	31	—	14	33	1	2	36	3	—	23	60	90	40	70
21	Lappeenranta .	24	42	—	18	21	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
22	Kemiö . . .	92	—	92	—	77	15	—	92	—	—	—	—	—	—	—
23	Tammisuo . . .	2	4	—	2	8	—	—	8	1	—	15	50	65	40	50
24	Enso . . .	4	7	—	3	4	—	—	4	1	50	18	—	—	—	—
27	Nunnanlahti .	6	61	—	55	6	7	1	14	—	—	—	—	—	—	—
28	Sorvali . . .	1	2	—	1	7	—	—	7	1	50	25	50	70	40	60
29	Sortavala . . .	3	4	—	1	6	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—
30	Riihimäki . . .	18	11	7	—	7	—	—	7	—	—	20	50	110	50	75
32	Bergö . . .	34	13	21	—	27	12	—	39	1	50	20	30	50	38	42
33	Lahti . . .	25	18	7	—	38	1	—	39	5	—	25	—	—	—	—
34	Täkter . . .	74	39	35	—	49	—	—	49	1	50	20	—	—	45	55
35	Raahe . . .	7	8	—	1	11	—	1	12	—	—	—	40	50	35	40
36	Pulsa . . .	14	4	10	—	10	—	—	10	—	—	—	70	—	60	—
37	Tainionkoski .	1	4	—	3	9	—	—	9	—	—	20	40	50	40	50
38	Vehmaa . . .	10	4	6	—	20	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
40	Karisalmi . . .	12	25	—	13	7	—	1	8	2	—	20	—	—	—	—
		777	554	371	149	1,074	105	17	1,196	—	—	—	—	—	—	—

palkat				Viikon työtunnit	Kirjallin. sopim.	Osastojen varallisuus									
muurit.		apurityö				Tulot		Menot		Rahaa		Muuta varoja		Varallis. yhteensä	
alin	korkein	alin	korkein												
—	—	—	—	51 ¹ / ₂	1	3,605	33	3,482	92	2,869	60	324	40	3,194	—
—	—	—	—	51 ¹ / ₂	1	1,388	20	1,066	—	3,257	63	375	53	3,633	16
55	80	—	—	57	—	278	20	109	70	1,665	70	253	60	1,919	30
40	60	35	45	52	—	788	75	657	70	153	54	50	50	204	04
—	—	—	—	57	—	544	04	523	25	664	62	502	37	1,166	99
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	810	31	605	87	809	32	265	05	1,074	37
55	100	45	50	51 ¹ / ₂	1	3,043	89	2,406	56	1,571	60	471	85	2,043	45
—	—	30	42	57	1	1,978	63	1,849	85	198	85	336	70	535	55
—	—	40	—	52	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	80	35	40	54 ¹ / ₂	—	1,448	24	1,189	22	1,008	22	29	15	1,037	37
—	—	—	—	—	—	485	61	285	55	200	06	—	—	200	06
30	35	—	—	58	—	425	68	417	19	90	—	85	—	175	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	38	28	34	58	—	503	91	469	33	1,033	07	100	—	1,133	07
—	—	35	50	60	—	1,028	22	971	06	522	16	469	85	992	01
40	80	35	60	57	—	690	31	628	05	1,055	94	1,119	20	2,175	14
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	372	70	218	20	154	50	—	—	154	50
40	50	—	—	57	—	71	21	53	45	24	93	50	—	74	93
—	—	—	—	58	—	60	40	81	20	225	30	97	75	323	05
—	—	—	—	—	1	542	19	542	70	—	—	—	—	—	—
40	60	35	40	57	—	138	38	112	73	34	20	30	—	64	20
—	—	—	—	—	—	89	80	89	80	—	—	—	—	—	—
55	75	35	50	58	—	193	28	169	89	23	39	10	25	33	64
—	—	25	45	57	—	451	05	385	—	1,204	89	175	—	1,379	89
—	—	—	—	—	—	1,098	41	899	36	149	05	70	10	219	15
—	—	30	45	57	1	1,220	92	1,156	51	447	41	25	—	472	41
40	50	30	35	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	40	—	52	1	70	95	65	45	5	50	—	—	5	50
40	50	40	50	57	—	372	80	354	57	300	—	16	—	316	—
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	19	67	119	67
—	—	—	—	—	13	21,701	41	18,791	10	17,769	48	4,857	30	22,646	45

N:o	Paikkakunta	Sisäänkirjoit.	Jäsenverot	Ylim. verot	Kirjoistay. m.	Yhteensä
1	Helsinki	41	745 06	655 50	5 50	1,447 06
2	»	24	487 14	424 —	10 45	945 59
3	Viipuri	4	262 70	176 —	—	442 70
4	Kotka	19	167 17	111 25	—	296 42
5	Tampere	15	217 60	79 25	9 10	320 95
6	Vaasa	14	378 62	497 —	—	889 62
7	Hanko	—	250 78	196 —	—	446 78
8	Helsinki	79	475 94	296 82	—	851 76
9	Uusikaupunki	112	527 64	380 —	—	1,019 64
10	Antrea	53	695 05	485 25	—	1,233 30
11	Hämeenlinna	—	69 60	62 07	—	131 67
12	Turku	1	508 16	282 —	34 36	825 52
13	Savonlinna	—	9 54	6 50	1 85	17 89
14	Kuopio	2	64 40	104 —	—	170 40
15	Voikka	8	130 06	89 —	—	227 06
16	Pietarsaari	3	154 03	63 50	—	220 53
17	Kajaani	3	114 82	124 50	4 —	246 32
18	Kuusankoski	12	136 15	131 —	2 —	281 15
19	Hyvinkää	3	214 97	131 50	—	349 47
20	Talikkala	17	292 85	143 50	—	453 35
21	Lappeenranta	24	237 03 ¹⁾	36 —	—	297 03
22	Kemiö	62	112 80	—	—	174 80
23	Tammisuo	2	61 37	—	6 —	69 37
24	Enso	4	36 48	—	—	40 48
25	Mikkeli	11	6 54	—	—	17 54
27	Nunnanlahti	6	169 50	—	—	175 50
28	Sorvali	1	46 80	41 50	—	89 30
29	Sortavala	3	55 75	4 —	—	62 75
30	Riihimäki	18	46 94	57 75	4 —	126 69
32	Bergö	34	110 96	115 —	—	259 96
33	Lahti	25	270 —	108 75	5 —	408 75
34	Täkter	33	250 54 ²⁾	248 —	9 25	540 79
35	Raahe	7	88 49	59 50	—	154 99
36	Pulsa	—	32 90	—	16 —	50 90
37	Tainionkoski	1	56 18	67 50	9 —	132 68
38	Vehmaa	10	108 52	—	—	118 52
40	Karisalmi	12	80 61	23 50	—	116 11
		662	7,673 69	5,199 14	116 51	13,653 34

1) 30 mk. tyött. rah., 2) 50 mk. tyött. rah.

Työnhaluisia.

Hyvinkäällä v. 1911 alkaneessa lakossa ovat työnhaluisina kunnostautuneet:

Kekäläinen, Salomon (pomo)	Hyvinkää.		
Kekäläinen, Kustaa	»		
Kekäläinen, Emil	»		
Toivonen, Osk.	»		
Lehto, A. (isä)	»		
Lehto, Johan (poika)	»		
Peltonen, Viktor, Ryttylä.			
Jääskeläinen, Pekka, Häme.			
Ulaani, Kalle	»		
Heino, Evert	»		
Arola, O., Loppi.			
Juntunen, Osk., Helsinki.			
Saarinen, Jaska, Kauvatsa.			
Juslin, Heikki,	kotipaikka	tuntematon.	
Kilpinen	»	»	
Lindfors, Osk.	»	»	
Korri, Juho (ent. Järnqvist)	»	»	
Aalto	»	»	
Nieminen	»	»	

Vuoden 1910 H:gin lakossa kunnostautuneet Viktor Aho, Alfred Nurmi ja Väinö Vekström ovat tehneet sovinnon ja kuuluvat meidän joukkoomme.

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO

Sörnäisten rantatie 25 A
00500 HELSINKI

1290674040

Helsinki 1912, Työväen kirjapaino.